

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Hälso- och sjukvårdsbyrån, S3

Beslutande
Minister
Arsim Zekaj

Föredragande
Jurist
Marcus Söderholm

Justerat
Omedelbart

Nr 20

Ålands hälso- och sjukvårds skyldighet att utfärda intyg.

ÅLR 2024/7166

78 S3

Bakgrund

Med stöd av 36 § 2 mom. i landskapslagen (2011:114) om hälso- och sjukvård (hälso- och sjukvårdslagen) fattade landskapsregeringen den 8.2.2021 beslut om att Ålands hälso- och sjukvård ska utfärda vissa intyg under covid-19-pandemin (ÅLR 2021/1125). Beslutet avsågs vara tillfälligt och kompletterade vad som gällde enligt beslut fattat den 12.02.2014 avseende Ålands hälso- och sjukvårds skyldigheter att utfärda intyg (ÅLR 2014/1238). Genom nytt beslut den 19.2.2021 upphävdes de båda tidigare besluten på grund av att landskapsregeringen bedömde att ett förtydligande var påkallat. Genom ytterligare nytt beslut av den 29.12.2021 förtydligade landskapsregeringen ånyo Ålands hälso- och sjukvårds skyldigheter att utfärda intyg (ÅLR 2021/1125).

Med det här beslutet upphävs landskapsregeringens beslut av den 29.12.2021.

Lagstiftningsbehörigheten

Enligt 18 § 12 punkten i självstyrelselagen (1991:71) för Åland hör hälso- och sjukvård till landskapets lagstiftningsbehörighet med vissa undantag som stadgas i 27 § 24, 29 och 30 punkterna. Undantagen i punkterna omfattar administrativa ingrepp i den personliga friheten, smittsamma sjukdomar hos människor, kastrering och sterilisering, avbrytande av havandeskap, konstbefruktning, rättsmedicinska undersökningar, behörigheten att vara verksam inom hälso- och sjukvården, apoteksväsendet, mediciner och produkter av läkemedelstyp, narkotiska ämnen samt framställning av gifter och fastställande av deras användningsändamål.

Motivering

Enligt 36 § 1 mom. i hälso- och sjukvårdslagen kan Ålands hälso- och sjukvård utfärda intyg eller utlåtanden om hälsotillståndet för den som är bosatt i landskapet eller som är patient vid Ålands hälso- och sjukvård. Landskapsregeringen utfärdar enligt 2 mom. närmare bestämmelser om vilka intyg Ålands hälso- och sjukvård ska utfärda.

Landskapsregering bedömer att skyldigheten för Ålands hälso- och sjukvård, att utfärda vissa intyg som var hänförliga till gränsrestriktionerna under covid-19-pandemin, inte längre är motiverad. De skyldigheter att utfärda intyg som infördes genom landskapsregeringens beslut under år 2021 tas därför bort. Landskapsregeringen bedömer vidare att det föreligger ett behov av att ålägga Ålands hälso- och sjukvård en skyldighet att utfärda läkarintyg enligt körkortslagen (2015:88) för Åland även när intygen inte är relaterade till alkohol- och droganvändning. Ålands hälso- och sjukvård påförs därför vissa nya skyldigheter med förevarande beslut.

Beslut

Landskapsregeringen beslutar med stöd av 36 § 2 mom. i hälso- och sjukvårdslagen att Ålands hälso- och sjukvård på begäran ska utfärda intyg om hälsotillståndet för den som är bosatt i landskapet eller som är patient vid Ålands hälso- och sjukvård om

- 1) ett sådant intyg behövs enligt lag, förordning eller ett beslut som utfärdats med stöd av lag eller förordning eller
- 2) det är nödvändigt med tanke på invånarens eller patientens hälsa, vård, försörjning, studier eller av någon annan jämförbar orsak.

Ålands hälso- och sjukvård ska vidare på begäran av patient utfärda intyg om orsaken till vård, vårdens innehåll och tidpunkten för vården. Intyget kan med patientens samtycke ersättas med kopia av journalanteckning.

Från skyldigheten att utfärda intyg som behövs enligt lag, förordning eller ett beslut som utfärdats med stöd av lag eller förordning undantas intyg vars utfärdande kräver en särskild kompetens som inte finns inom Ålands hälso- och sjukvård. Intyg och utlåtanden som hänför sig till olika fritidsaktiviteter har Ålands hälso- och sjukvård inte heller skyldighet att utfärda.

Intyg och utlåtanden ska utfärdas av en sådan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (FFS 559/1994). Ett intyg eller utlåtande ska grunda sig på sakkunskap, observationer som gjorts vid en undersökning och på eventuella förhandsuppgifter. Om en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, med skyldighet att utfärda ett intyg eller utlåtande enligt ovan, inte objektivt kan bedöma innehållet i det ska intyget eller utlåtandet inte utställas.

Exempel på intyg som behövs enligt lag, förordning eller ett beslut som utfärdats med stöd av en lag eller förordning är läkarintyg för sjömän, körkortsintyg, läkarintyg vid tillsättande

av en tjänst som präst, kantor och diakon i den ortodoxa församlingen, läkarutlåtande för observation eller vård oberoende av patientens vilja enligt mentalvårdslagen (FFS 1116/1990), utlåtande om sådan kroppsbesiktning som avses i tvångsmedelslagen (FFS 806/2011) och läkarutlåtande enligt steriliseringsförordningen (427/1985). Förteckningen är inte uttömmande.

Exempel på intyg som är nödvändiga med tanke på försörjning är sådana intyg som behövs för ansökan om förmåner enligt sjukförsäkringslagen (FFS 1224/2004). Intyg av förevarande slag är i allmänhet också lagbestämda. Exempel på intyg som är nödvändiga med tanke på studier är sådana hälsointyg avsedda för läroanstalter som behövs för erhållande av studieplats. Också intyg som befriar en elev från skolgymnastiken hör till kategorin. Exempel på intyg och utlåtanden som är nödvändiga av någon annan jämförbar orsak är T-intyg för en tjänst och E-utlåtande för försäkringsbolag. Förteckningen är inte uttömmande.
